Sivistysvaliokunta

Tiistai 4.3.2025 klo 12.00—13.02

Läsnä
puheenjohtaja Tuula Haatainen sd
varapuheenjohtaja Ari Koponen ps
jäsen Eeva-Johanna Eloranta sd (1, 2, 3) (4 osittain)
jäsen Pia Hiltunen sd
jäsen Inka Hopsu vihr
jäsen Hanna Kosonen kesk
jäsen Milla Lahdenperä kok (1, 2, 3) (4 osittain)
jäsen Mia Laiho kok (4, 5, 6) (3 osittain)
jäsen Pia Lohikoski vas
jäsen Mikko Ollikainen r (5, 6) (4 osittain)
jäsen Sara Seppänen ps
jäsen Jaana Strandman ps (4, 5, 6) (3 osittain)
jäsen Oskari Valtola kok
varajäsen Pia Sillanpää ps

Sihteerit
valiokuntaneuvos Marja Lahtinen
valiokuntaneuvos Maiju Tuominen

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 11 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Museovirastosta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 4/2025 vp

Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Museovirastosta annetun lain muuttamisesta liite A 3

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Valtioneuvoston selonteko YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda2030:n toimeenpanosta

Valtioneuvoston selonteko VNS 7/2024 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Valtioneuvoston selonteko YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda2030:n toimeenpanosta liite A 4

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Ed. Lohikoski ehdotti, että perustelujen kappaleen 7 loppuun lisätään seuraava virke: ”Agenda2030:n toimeenpanoon vaikuttavat kuitenkin myös ammatillisen koulutuksen 120 miljoonan leikkaukset.” Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Ed. Lohikoski ehdotti, että perustelujen kappaleen 9 loppuun lisätään seuraavat virkkeet: ”Tulevaisuuden TKI-järjestelmän ohjaavina periaatteina tulee olla reilu siirtymä ja ekologinen jälleenrakennus. Nämä tarkoittavat kaiken inhimillisen toiminnan muuttamista maapallon kantokyvyn kannalta kestäväksi siten, että samalla torjutaan kriisien negatiivisia sosiaalisia vaikutuksia.” Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Valiokunta päätti lisätä perustelujen kappaleen 9 viimeiseksi virkkeeksi: ”Valiokunta pitää tärkeänä, että TKI-rahoitusta suunnataan kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseen ja monikriisien ratkaisuun.”

Valiokunta päätti lisätä perustelujen kappaleen 11 kolmanneksi virkkeeksi: ”Kaikkien selonteon tavoitteiden saavuttaminen vaatii oppimista.”

Ed. Lohikoski ehdotti, että perustelujen kappaleen 11 loppuun lisätään seuraava virke: ”Vapaan sivistystyön leikkaukset ja aikuiskoulutustuen poisto voivat vaikeuttaa esimerkiksi kestävämpään työelämään ja elintapoihin siirtymistä.” Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Valiokunta päätti lisätä perustelujen kappaleen 11 loppuun seuraavan virkkeen: ”Vapaa sivistystyö ja aikuiskoulutus ovat tärkeitä kestävän elämäntavan saavuttamiseksi.”

Ed. Lohikoski ehdotti, että perustelujen kappaleen 18 loppuun lisätään seuraava virke: ”Valiokunta toteaa, että lisäksi opettajien täydennyskoulutusta haastavat siihen kohdennettavat noin 15 miljoonan euron leikkaukset.” Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Valiokunta päätti muuttaa perustelujen kappaleen 26 seuraavaan muotoon: ”Selonteossa todetaan Suomen kansainvälisesti hyvä tilanne demokratian, oikeusvaltion ja turvallisuuden osalta. Valiokunnan näkemyksen mukaan tilanteen ylläpitäminen ja vahvistaminen edellyttävät jatkossakin panostuksia mediakasvatukseen, joka tukee kansalaisten medialukutaitoa ja kykyä toimia kriittisesti nykyisessä mediaympäristössä. Petteri Orpon hallitusohjelmassa todetaan, että sananvapaudella on keskeinen merkitys länsimaisen sivistyksen, demokratian, tieteen sekä taiteen kulmakivenä. On myös tärkeää, että lapsia ja nuoria tuetaan osallisuudessa ja demokratiakasvatuksessa koko oppimispolun ajan. Myös ikäihmiset tarvitsevat tietoa ja turvallisuusohjeita muuttuvassa digiympäristössä. Laajaa sananvapautta ja vastuuta on tuettava ja ylläpidettävä kaikkialla yhteiskunnassa.”

Valiokunta päätti lisätä perustelujen kappaleen 31 ensimmäisen virkkeen jälkeen seuraavat virkkeet: ”Taiteen ja kulttuurin riittävä valtionrahoitus turvaa taiteen ja kulttuurin alueellisen saavutettavuuden sekä sen, että ihmiset erilaisista taustoista pääsevät taiteen ja kulttuurin tekijöiksi ja kokijoiksi. Taiteella ja kulttuurilla on olennainen rooli myös resilienssin vahvistamisessa, joten taiteen ja kulttuurintekijöiden toimintaedellytysten vahvistaminen on myös olennainen osa huoltovarmuutta.”

Muilta osin luonnos hyväksyttiin sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: ed. Lohikoski.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

6. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on etäkokous keskiviikkona 5.3.2025 kello 11.30.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Maiju Tuominen